

Ds. C.J. Overeem MA is hervormd predikant te Woerden en bestuurslid van het CIS.

Alarmsignaal

Voor het eerst sinds 1911 werd de Troonrede dit jaar niet in de Ridderzaal, maar in de Grote Kerk in Den Haag uitgesproken. Van de plek die symbool staat voor het hoogste regeringsgezag werd uitgeweken naar de plaats die herinnert aan het Allerhoogste regeringsgezag.

Het omgekeerde gebeurde eind juni vorig jaar. Op een warme dinsdagmorgen werd in de Ridderzaal de sjofar geblazen door rabbijn Jacobs. Samen met mensen uit de Joodse gemeenschap en andere betrokkenen was ik aanwezig tijdens een internationale bijeenkomst over het opnieuw opkomend antisemitisme.

Een symbolische plek voor deze conferentie, want in diezelfde zaal hield rijkscommissaris Seyss-Inquart, de man die in de Tweede Wereldoorlog verantwoordelijk was voor de deportatie van duizenden Joden naar de vernietigingskampen, zijn inauguratierede. Nu klonken er woorden van schuldbelijdenis en verzoening. Maar de meeste indruk maakte op mij het geluid van de sjofar, dat haakt in je ziel en dat de betekenis in zich heeft van een sirene, een alarmsignaal om alert en waakzaam te zijn.

En dat is wat we steeds weer nodig hebben. Tijdens een vergadering van de hervormde synode deed iemand ooit de uitspraak: "Elke vorm van antisemitisme is ons vreemd." De toenmalige secretaris van de Raad voor de Verhouding van Kerk en Israël, dr. Sam Gerssen, reageerde: "Dan kent u uw eigen hart niet."

Het valt niet te ontkennen dat de kerk medeplichtig geweest is aan het lijden dat het joodse volk de eeuwen door heeft ondergaan. Dat maakt schuldbelijdenis blijvend noodzakelijk. Maar ook inkeer.

Zou ik ten tijde van de Tweede Wereldoorlog staande gebleven zijn? Ik weet het oprecht niet. Wat ik wel weet, is hoe Israël nu in mijn spreken en schrijven ter sprake komt. Geef ik, bewust of onbewust, wellicht voeding aan anti-joodse sentimenten? Bij een chronisch christelijk schuldcomplex zijn onze Joodse medeburgers niet gebaat. Wél als uit onze woorden én daden blijkt, dat hun zaak ook ónze zaak is. Nu en in de toekomst! «